

CURS ACADÈMIC: 2007-2008

LLICENCIATURA: Documentació

CURS: Complements de formació

Codi:	27192
Assignatura:	Biblioteconomia (la transmissió del coneixement al llarg de la història)
Tipus d'assignatura:	Complements de formació; Itinerari de Campus
Nombre de crèdits:	4,5
Professorat:	Dr. Alfons González.
Llengua en què s'imparteix la docència:	Català
Quadrimestre:	Primer

Objectius de l'assignatura:

- Identificar l'objecte d'estudi de la Biblioteconomia i la Documentació
- Destacar els vincles de la Biblioteconomia i la Documentació amb disciplines científiques afins.
- Comprendre com evolucionà la gestió del coneixement des de l'antiguitat fins a l'actualitat
- Comprendre la significació de les principals tipologies d'unitats d'informació i la seva funció social.

Temari

Bloc I. Introducció

Tema 1. Les unitats d'informació

Concepte d'unitat d'informació. Els estadis evolutius en els sistemes d'emmagatzematge i difusió de la informació. La dimensió social al llarg de la història de les unitats d'informació. Trets diferencials de les principals unitats d'informació. Tipologies documentals i unitats d'informació

Bloc II. Història del llibre i de les unitats d'informació

Tema 2. Història del llibre

Els suports documentals a l'Antiguitat. Formes del llibre. El llibre a la Roma Antiga. El llibre a l'Edat mitjana. La impremta. La mecanització de la impremta. El futur del llibre.

Tema 3. Història de les biblioteques

Les biblioteques a l'Antiguitat. Des de l'Edat mitjana al Renaixement. Des de la invenció de la impremta. Noves biblioteques universitàries i acadèmiques. El sorgiment de les biblioteques nacionals. Cap a la lectura pública. Els primers centres de documentació.

Tema 4. Història de la bibliografia

La bibliografia: un concepte plurisignificatiu. Objectius de la bibliografia. Evolució històrica. Els orígens. Període humanístic. Període bibliofílic. El segle bibliogràfic. L'Institut Internacional de Bibliografia. La institucionalització de la bibliografia.

Bloc III. Història de la biblioteconomia i la documentació

Tema 5. Etapa precientífica de la biblioteconomia

Les reflexions teòriques al voltant de la biblioteca abans i després de la impremta. Les aportacions de Gabriel Naudé i Gottfried Leibniz. La *Ciència de la biblioteca* de Martin Schrettinger.

Tema 6. Etapa científica de la biblioteconomia. El naixement de la documentació

Història moderna de la catalogació. L'aportació de Ranganathan. Otlet i el naixement de la documentació. El *Traité de Documentation*. La relació entre biblioteconomia i documentació. El problema de les denominacions. El sector de la informació i documentació: consolidació i situació actual.

Bloc IV. El sistema bibliotecari

Tema 7. El sistema bibliotecari de Catalunya

Sistema bibliotecari i legislació. Biblioteca de Catalunya. El sistema de lectura pública. El Mapa de lectura pública.

Tema 8. Biblioteca pública

Evolució històrica. Tradicions de biblioteca pública: anglosaxona i europea. *El Manifest de la Unesco*. Funcions de la biblioteca pública. Serveis de la biblioteca pública.

Tema 9. Biblioteca nacional

Evolució històrica. Models de biblioteca nacional. Constitució legal. Constitució del fons. Funcions de la biblioteca nacional. Relacions internacionals. Edifici i equipaments. Reptes de futur per a les biblioteques nacionals.

Bibliografía bàsica

CASSON, Lionel (2003). *Las bibliotecas en el mundo antiguo*. Barcelona: Ediciones Bellaterra, 2003. (Arqueología)

CAVALLO, Guglielmo; CHARTIER, Roger (eds.) (2001). *Historia de la lectura en el mundo occidental*. Madrid: Taurus, 2001. 667 p. (Taurusminor)

DAHL, Sven (1990). *Historia del libro*. Madrid: Alianza, 1990. (Alianza Universidad; 332)

ESCOLAR, Hipólito (1993.) *Historia de las bibliotecas*. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 1993.

ESCOLAR, Hipólito (1990). *Historia del libro*. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 1990.

FERNÁNDEZ SÁNCHEZ, José (1983). *Historia de la bibliografía en España*. Madrid: Dirección General del Libro y Bibliotecas. Ministerio de Cultura, 1983. 329 p.

GONZÁLEZ QUESADA, Alfons (1995). "La evolución histórica de la documentación periodística". Dins: FUENTES I PUJOL, Mª Eulàlia (Ed.) *Manual de documentación periodística*. Madrid: Síntesis, 1995. p. 23-39.

LÓPEZ YEPES, José (Comp.) (1989). *Fundamentos de Información y Documentación*. Madrid : Eudema, 1989. 485 p. (Eudema Universidad: Manuales)

LÓPEZ YEPES, José (Coord.) (1996). *Manual de Información y Documentación*. Madrid: Pirámide, 1996. 541 p.

MAGÁN WALS, José A. (1995). *Tratado básico de biblioteconomía*. Madrid: Complutense, 1995. 484 p.

MOLINA CAMPOS, Enrique (1995). *Teoría de la biblioteconomía*. Granada: Universidad, 1995. 280 p.

TORRES RAMÍREZ, Isabel de (1990). *Bibliografía. La palabra y el concepto*. Granada: Universidad de Granada, 1990. 122 p. (Biblioteconomía y Documentación; 101).

Bibliografía complementària

ABADAL, Ernest (1994). *La documentación en España*. Madrid: CINDOC-FESABID, 1994. 200 p.

CARRIÓN GÚTIEZ, Manuel (1993). *Manual de bibliotecas*. 2ª ed. Madrid [etc.]: Fundación Germán Sánchez Ruipérez; Madrid: Pirámide, 1993. 760 p. (Biblioteca del libro; 14)

ESTIVALS, Robert (1987). *La Bibliologie*. Paris: Presse Universitaire de France, 1987. 149 p. (Que sais je; 2374)

GARCÍA EJARQUE, Luis (2000). *Historia de la lectura pública en España*. Gijón: Trea, 2000.

GONZÁLEZ QUESADA, Alfons (2006). "Llibres a les trinxeres: lectura i biblioteques durant la Primera Guerra Mundial" *Item* núm. 44, p. 7-42.

GUINCHAT, Claire; MENOUE, Michel (1992). *Introducción general a las ciencias y técnicas de la información y documentación*. 2ª ed. rev. i aug. Madrid: CINDOC; Unesco, 1992. 555 p.

LÓPEZ YEPES, José (1995). "La influencia de Otlet en la Documentación española: aportaciones a la formación del pensamiento documentario español". Dins: Jornadas conmemorativas del cincuentenario de Paul Otlet. Zaragoza: Área de Biblioteconomía y Documentación de la Univesidad de Zaragoza, 1995. p. 13-38

LÓPEZ YEPES, José; ROS GARCÍA, Juan (1993). *¿Qué es documentación?: teoría e historia del concepto en España*. Madrid: Síntesis. 157 p. (Biblioteconomía y Documentación).

MALCLÈS, Louise Noëlle (1989). *La bibliographie*. 5ª ed. Paris: Presses Universitaires de France, 1989.

MANGUEL, Alberto (1996). *Una historia de la lectura*. Madrid: Alianza; Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 1996. 395 p.

MARTÍNEZ DE SOUSA, José (1989). *Diccionario de bibliología y ciencias afines*. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 1989. 872 p. (Biblioteca del libro)

MARTÍNEZ DE SOUSA, José (1999). *Pequeña historia del libro*. 3ª ed. Gijón: Trea, 1999. 232 p. (Biblioteconomía y Administración Cultural; 33)

MILLARES CARLO, A. (1985). *Introducción a la historia del libro y de las bibliotecas*. México: ICE, 1985.

MOREIRO, José Antonio (1990). *Introducción bibliográfica y conceptual al estudio evolutivo de la documentación*. Barcelona: PPU, 1990.

PENSATO, Rino (1994). *Curso de bibliografía: guía para la compilación y uso de repertorios bibliográficos*. Gijón: Trea, 1994. 207 p. (Biblioteconomía y administración cultural; 4).

ROBINSON, Anthony Meredith Lewin (1992). *Introducción a la bibliografía: guía práctica para trabajos de descripción y compilación*. 4ª ed. Madrid: Fundación

Germán Sánchez Ruipérez; Pirámide, 1992. 162 p. (Biblioteca del libro).

SIMÓN DÍAZ, José (1971). *La bibliografía: conceptos y aplicaciones*. Barcelona: Planeta, 1971.

TERRADA, M.L.; PIÑERO LÓPEZ, J.M. (1980) "Historia del concepto de documentación". Dins: *Documentación de las Ciencias de la Información*. Madrid, 1980. p. 229-248.

TORRES RAMÍREZ, Isabel de (1996). *Qué es la bibliografía: Introducción para estudiantes de Biblioteconomía y Documentación*. Granada: Universidad de Granada, 1996. 227 p. (Monográfica, Biblioteconomía y Documentación).

Metodologia docent:

- Exposició dels principals aspectes que formen part dels blocs temàtics de l'assignatura.
- Treball autònom de l'estudiant a partir dels materials didàctics.
- Exposició i debat de les activitats programades en cadascun dels blocs temàtics.

Sistema d'avaluació:

A través de l'elaboració de la carpeta de l'alumne, on es recullen les diverses evidències del seu aprenentatge.

Dra. Margarida Bassols
Coordinadora de la unitat de Filologia Catalana

Bellaterra, (Cerdanyola del Vallès), juliol de 2007